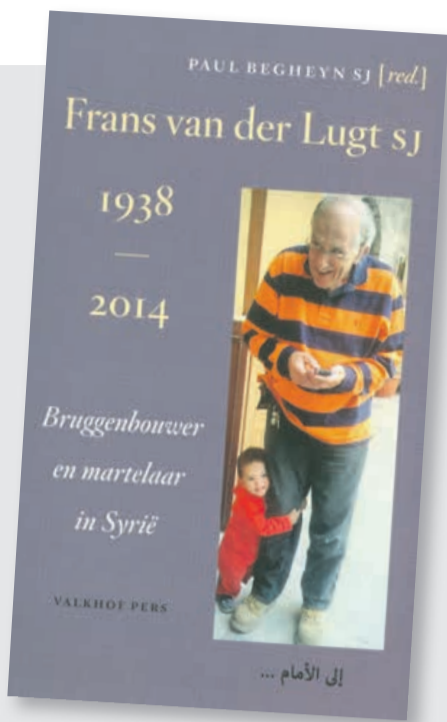


Gedenkbundel

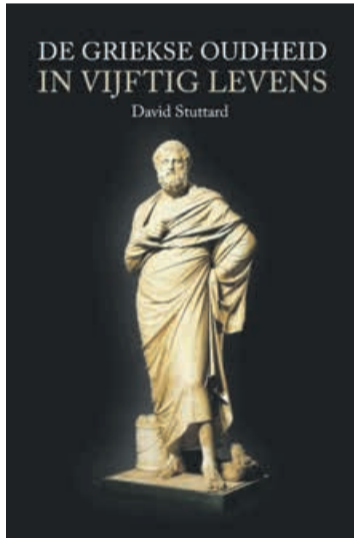
Frans van der Lugt s.j. werd op 7 april 2014 in de tuin van het jezuïetenhuis in Homs door het hoofd geschoten. De moord vond internationaal weerklank. De dader was vermoedelijk een moslimradicaal, die – terecht overigens – de Nederlander verdacht van steun voor het Assad-regime. In deze gedenkbundel staan enkele bijdragen die pater Van der Lugt in de afgelopen jaren zelf voor Nederlandse media schreef en waarin hij de hachelijke positie van de christenen in Syrië duidelijk probeerde te maken. En ook waarom hij het regime Assad verre te verkiezen vond boven de oppositie. Bij Van der Lugt krijg je daar een veel genuanceerder beeld van dan via de reguliere media. Hoe dom blijkt nu de keuze van de VS en de EU voor de oppositie te zijn geweest, en hoeveel consequenter blijkt Rusland nu geweest te zijn. Evengoed is Van der Lugt zelf het slachtoffer geworden van de westerse fout, samen met heel veel andere Syrische christenen en moslims natuurlijk. Voor het overige komt deze jezuïetenpater uit de herinneringen en toespraken naar voren als een onconventionele maar toegewijde priester, die niet

om het martelaarschap gevraagd heeft, maar niet wilde wijken toen het erop aankwam bij zijn kudde te blijven. (HR)

Paul Begheyn s.j. (red.), *Frans van der Lugt s.j. 1938-2014. Bruggenbouwer en martelaar in Syrië*. Uitg. Valkhof Pers, 118 pp., pb., € 12,50, ISBN 978 90 5625 449 0



Vijftig levens



De geschiedenis van het antieke Griekenland – althans de grote lijn – hoort tot de algemene ontwikkeling. De Britse classicus David Stuttard heeft een aangename manier gevonden om ons die voor te schotelen. In vijftig levensbeschrijvingen, die op zijn hoogst enkele pagina's lang zijn en min of meer chronologisch zijn geordend, trekken de grote persoonlijkheden aan ons voorbij: van Hesiodos en Homerus in de achtste eeuw voor Christus via de grote Atheense filosofen, politici, tragediedichters en geschiedschrijver tot aan Alexander de Grote en de belangrijke auteurs van het hellenisme. In dit mooi geïllustreerde boek, met incidentele kadertjes om onderwerpen nader toe te lichten, kwijt Stuttard zich uitstekend van zijn taak, zij het wel met oordelen over wat wel en niet historisch is, die niet altijd even gemotiveerd overkomen, in elk geval op dat moment niet onderbouwd worden. Ook geloof ik niet dat homoseksualiteit/pederastie in het antieke Grieken-

land zo gewoon gevonden werd als Stuttgart het graag voorstelt. Het was meer een elite-dingetje, zoals Plato ergens zelf al aangeeft. Een paar mooie kaartjes, verklarende woordenlijst, tijdlijn en 'wie is wie?' aan het einde maken van dit boek een mooi naslagwerk. (HR)
David Stuttard, *De Griekse oudheid in vijftig levens*. Uitg. Omniboek, 288 pp., pb., € 27,50, 978 94 019 0572 5

Oorlog en kermis



Mocht u twijfelen aan mijn vooruitziende blik: in 2013 schreef ik hier – niet geheel zonder afgunst – dat Olaf Koens "met 28 jaar al een gepokt en gemazeld Ruslandcorrespondent lijkt te zijn". Het ging toen over zijn bundel *Koorddans in de Kaukasus*. Inmiddels is hij uitgeroepen tot 'journalist van het jaar 2014' en kennen we hem allemaal, met name van zijn berichten rond het neerhalen van de MH17. Die gruwelijke eerste indrukken van toen komen ook in deze bundel terug. Hoewel de nadruk op de oorlog in Oekraïne ligt met alle nare, maar

ook hilarische ervaringen van dien, vertelt Koens ook over zijn gewone alledaagse belevenissen in Rusland, of dat nu in Moskou, Sint-Petersburg of Siberië is. Tussen de bedrijven door krijgt hij ook nog een kind. Helaas komt Sophietje midden in de Oekraïense crisis ter wereld, en zit er voor de kraamvrouw weinig anders op dan haar man zuchtend verlof geven om af te reizen. Koens is naar eigen zeggen niet van de "doorwrochte politieke analyses". Dat compenseert hij met een vermogen tot waarnemen en opschrijven, waar je hem als lezer alleen maar dankbaar voor kunt zijn. (HR)

Olaf Koens, *Oorlog en kermis*. Uitg. Prometheus/Bert Bakker, 280 pp., pb., € 17,95, ISBN 978 90 351 4292 3

Europa



Vox Luminis is een Belgisch ensemble dat zich al jaren onderscheidt door interessante programma's te koppelen aan prachtige uitvoeringen. Het ensemble is stoutmoedig. Het durft zich zelfs te wagen aan het gigantische project om het complete oeuvre van Orlando di Lasso (1531-1594) op cd te zetten. In de begeleidende tekst van deel V in dit project wordt

Di Lasso gepresenteerd als 'Europeaan'. Hoewel dit wellicht wat te veel eer is, zijn er ook wel zaken aan te voeren om deze eretitel te onderbouwen. Laat ik twee in elkaars verlengde liggende argumenten noemen. Di Lasso heeft veel gereisd. Hij werd in het huidige België geboren en vertrok al op jonge leeftijd naar Italië, Engeland en Frankrijk. In 1556 streek hij neer in München waar hertog Albrecht V hem tot hofkapelmeester benoemde. Zijn bekendheid met vele aspecten van de Europese cultuur zorgde ervoor dat hij in vele nationale stijlen (en op teksten in vele talen) kon componeren. Het plechtige Latijnse motet stond in het centrum van zijn aandacht, maar daarnaast schreef hij bijvoorbeeld ook Italiaanse madrigalen, Franse chanson en Duitse drinkliederen. Is dit nu voldoende om Di Lasso 'Europeaan' te noemen? Was er in zijn tijd al een Europese cultuur? Dit laten we aan de historici over. Wij kunnen in ieder geval genieten van een wonderlijke stroom aan muzikale stijlen, overtuigend uitgevoerd door Vox Luminis. (Arnoud Heerings)

Roland de Lassus. *Biographie musicale vol. V. Vox Luminis o.l.v. Lionel Meunier. MEW 1579*

Dubbelconcert



De broers Lucas en Arthur Jussen timmeren aan de weg! De broers hebben sinds 2010 een contract bij Deutsche Grammophon. Nu komt voor dit gerenommeerde label hun vierde cd uit: *Mozart, Dubbelconcerten*. Mensen vragen me wel eens: 'Zijn die broers nu echt zo goed?' Het antwoord kan kort zijn: 'Ja, die zijn echt zo goed.' Als je niet fantastisch kunt pianospelen, kun je de dubbelconcerten van Mozart niet tot een goed einde brengen. Mozart is een van de moeilijkste componisten om uit voeren. Zijn stijl lijkt minder virtuoos dan die van de grote romantische pianisten, maar Mozarts muziek is veel opener. Je hoort alles. Je kunt je nergens achter verschuilen. Is dit een groot probleem? In de professionele praktijk natuurlijk wel. Als pianist ben je bij Mozart als een dartsspeler die alleen maar in de bullseye mag gooien. De Hilversumse

broers doen dat. Mozarts prachtige concert voor twee piano's in Es KV 365 klinkt zonnig en fris. De broers gedragen zich echt als concorderende muzikale krachten. Ze spelen samen en vullen elkaar aan, maar als Mozart dat van ze vraagt, kunnen ze elkaar ook bevechten en in de weg zitten. Mozart blijft echter een echte classicus. Bij de laatste noot zijn alle tegenstellingen opgelost. Er is weer rust en harmonie. (AH)

Mozart, *Dubbelconcerten in F KV 242 en Es KV365. Academy of St Martin in the Fields o.l.v. Sir Neville Marriner. Lucas en Arthur Jussens (piano). DEUTSCHE GRAMMOPHON.*

Live



Eric Koevoets is organist van de Sint-Lambertuskerk in Rotterdam. Hier staat een orgel van de Utrechtse orgelbouwer Maarschalkerweerd. Dit orgel past uitstekend bij de romantische klankwereld van de Charles-Marie Widor (1844-1937). Koevoets voerde *Symphonie II en V* live uit en zette de opnames onversneden op cd. Hierdoor horen we wel eens een kuchje, een schuifel of een auto, maar dat stoort nooit. Sterker: met de huidige digitale mogelijkheden hadden deze eenvoudig uitgewist kunnen worden, maar Koevoets koos ervoor dit niet te doen. Volgens mij heeft hij daar gelijk in. Toen een kennis van mij eens een Chopin-cd opnam, zat hij de opnames achteraf vele uren te retoucheren. Het resultaat werd steeds perfecter, maar – dat wisten de oude Grieken al – perfectie is niet hetzelfde als schoonheid. Mijn kennis stufte de charmes van het moment uit de opnames. In Koevoets' opname zijn deze charmes nog geheel werkzaam. Toen ik de opnames met een koptelefoon beluisterde, waande ik mij in de Sint-Lambertuskerk. Ik voelde zelfs de aanwezigheid van een luisterend publiek, al kan dit zelfbedrog zijn. Opvallend was, dat de akoestiek van de kerk de muziek een aangenaam windje in de rug gaf. De galm is beperkt maar deze geeft de sound wel wat 'body'. De vaardig uitgevoerde finale van de vijfde *Symphonie* vormt een indrukwekkend besluit van deze live-opnames. (AH)

Widor, *Symphonie II en V. Eric Koevoets (organist). SR 1507*